

Katedra filozofie a společenských věd

Posudek vedoucího magisterské práce

Autor práce: Bc. David Novotný

Název práce: Etika ctnosti u Platóna a Aristotela

Obor studia: Učitelství pro střední školy – základy společenských věd a český jazyk a literatura

Autor posudku: Mgr. Marie Hrdá, Ph.D.

1. Shrnutí a hodnocení obsahové stránky práce:

Předně musím uvést, že v tomto případě píši sice posudek jako „vedoucí práce“, práci jsem však viděla až odevzdanou, neboť při druhém pokusu již není potřeba předchozích zápočtů, které by tomu zamezily.

Oproti prvnímu pokusu, autor práci vylepšil. Úvod i závěr již odpovídají požadavkům na odbornou práci, autor pracuje více (i když prostor stále ještě zbývá) se sekundární literaturou. Těžil i z dalších Platonových dialogů.

Tam, kde je o prostý výklad konkrétních myšlenek, se zdá práce obsahově v pořádku. V tomto je ale rozdíl mezi většinou práce a kapitolou, která má autory srovnat, a rovněž závěrem. Na těchto místech (a občas i jinde v textu) najedeme pasáže, které buď vysloveně zkreslují výklad, nebo jsou značně nešťastně formulované. Např. „Aristotelés hledá dobro jiné, které by mohlo být dosažitelné pro větší množství osob“. „Velice důležitá ve vztahu k ctnostem je zdatnost“. „Důležitým prvkem blaženosti je výdělečnost.“

Není úplně lehké posoudit, zda autor porozuměl tématu jako celku, ne jen jednotlivostem týkajícím se ctností. Některé z těchto zmiňovaných pasáží naznačují neporozumění: autor dává např. správné jednání (myšleno zřejmě z etického hlediska) do roviny s neutrálním jednáním, spojuje Aristotelův střed a „zlatou střední cestu“ (což je ale omyl i některých interpretátorů), ve vztahu k Aristotelovi píše o „uvědomění si smyslu své existence“, tvrdí, že Aristotelův výklad není spjat s děním v obci (ve skutečnosti jsou ctnosti zapotřebí právě pro soužití ve společenství lidí, tedy jsou MacIntyrovými slovy spojeny s praxí), nebo píše, že spravedlnost je u Aristotela na stejné úrovni jako ostatní ctnosti, ačkoliv Aristoteles rozlišuje spravedlnost celkovou a cituje „Ve spravedlnosti ctnost jest ukryta všechna“ (EN1129b30). Jiné důležité výklady chybí, např. potíže s překladem pojmu eudaimoniá, což se ukazuje i při opět zmateném použití pojmu štěstí.

Největší interpretační potíže spatřuji jednak u výkladu dobra (nepochopení, jak Aristotelés vymezuje, v jakém smyslu to slovo můžeme používat, a jak jej bude používat on), a srovnání tohoto bodu u obou protagonistů. A také u výkladu, který vychází ze tří složek duše u Platóna, kde autor následně činí závěr, že Aristotelés prý má jen tři duševní stavy. Chybí tu znalost Aristotelovy nauky o duši, která by autorovi neumožnila podobný závěr vyvodit. A

samozřejmě zdůraznění, že pokud chceme hledat podobnosti, pak je to především rozum, který je v člověku tím nejvyšším.

2. Hodnocení formální stránky práce:

Práce obsahuje jen minimum gramatických chyb. Jazyk práce je poměrně vyspělý.

Autor se však dopouští triviální chyby, když nerespektuje v textu transkripci jména „Aristoteles“, ačkoliv v odkazech je má správně.

Někde chybí odkazy, jak na primární literaturu, tak na zhodnocení. Např. názor, že oba protagonisté se shodují v tom, že „poslání lidí je vyšší a ušlechtlejší než pouhé uspokojování vlastních potřeb a tělesných tužeb“ pravděpodobně čerpá z úvodu k Etice Nikomachově od Antonína Kříže.

3. Hodnocení práce se zdroji:

Jak už bylo uvedeno, předkládaná práce je v tomto smyslu posunem k lepšímu. Množství zdrojů by bylo možné považovat za dostačující. Seznamu literatury by prospělo dělení na primární a sekundární zdroje.

4. Hodnocení práce známkou: D

Navrhovaná známka odráží jak určitý posun v práci, tak také nedostatky, které v ní stále sledávám.

Datum a místo

Kostelec nad Orlicí 18.8.2021

Podpis autora

Mgr. Marie Hrdá, Ph.D.